

แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
กิจกรรม การจัดการแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

หลักการและเหตุผล

ส.ป.ก. มีภารกิจหลักในการจัดที่ดินและพัฒนาที่ดินให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการผลิตทางการเกษตร โดยได้ดำเนินการจัดที่ดินไปแล้วจำนวน ๗๑ จังหวัด พื้นที่ ๓๕ ล้านไร่ ซึ่งมีเกษตรกรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวนกว่า ๒.๖ ล้านคน และมีพื้นที่ ส.ป.ก. ที่อยู่ในเขตชลประทานเพียง ๑.๒ ล้านไร่ ส่วนพื้นที่ที่เหลือเป็นพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ อาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ ส.ป.ก. นั้นเป็นพื้นที่ "น้ำแล้งดินเลว" จากการสำรวจพบว่ายังมีพื้นที่ในเขต ส.ป.ก. ที่อยู่นอกเขตชลประทานประมาณ ๒๐ ล้านไร่ ที่ยังคงรอการได้รับพัฒนาในระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำ

ปัญหาที่พบในภาคการเกษตร ของ พื้นที่ ส.ป.ก. พบปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อใช้เป็นต้นทุนหลักและเป็นปัจจัยสำคัญในภาคการผลิตด้านเกษตรเนื่องจากการทำการเกษตรส่วนใหญ่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานมักจะเป็นการทำเกษตรแบบรอน้ำ จากปัญหาดังกล่าวเบื้องต้นส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาผลผลิตภาคการเกษตรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และส่งผลกระทบต่อเกษตรกรมีรายได้ตกต่ำ ดังนั้นน้ำจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการแก้ไขปัญหาความต้องการทางด้านแหล่งน้ำ โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการผลิตภาคการเกษตร เพื่อเสริมสร้างในการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีแหล่งน้ำต้นทุนต่อการผลิตภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
๒. เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการอุปโภค และการผลิตภาคเกษตรกรรม
๓. มีการบูรณาการกับหน่วยงานท้องถิ่น

การดำเนินงาน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการภายใต้แนวทางการส่งเสริมบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เร่งรัดการวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทานโดยได้จัดทำกิจกรรม การจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑. มุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำโดยการก่อสร้างแหล่งน้ำการพัฒนา เช่น งานก่อสร้างฝาย คลองส่งน้ำ สระเก็บน้ำ และปรับปรุงแหล่งน้ำเดิม เช่น งานขุดลอกสระเก็บน้ำ ขุดขยายสระ

๒. การสร้างระบบการกระจายน้ำจากแหล่งน้ำห้วงานเดิมไปยังพื้นที่รับน้ำตามแปลงเกษตรกรรม

ในการดำเนินการดังกล่าวเมื่อมีการก่อสร้างแล้วเสร็จจะส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นผู้ดูแลต่อไป

เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่

๑. พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยังขาดแหล่งน้ำต้นทุน
๒. พื้นที่การดำเนินการมีปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า ๑,๐๐๐ มม./ปี

๓. เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานและพื้นที่ตามโครงการพิเศษที่ยังมีความต้องการแหล่งน้ำต้นทุน
 ๔. พื้นที่สามารถกักเก็บน้ำได้ดีและเป็นความต้องการของเกษตรกร

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ	จังหวัด	แห่ง	งบประมาณ (บาท)
2557	20	34	36,139,300
2558	21	61	44,236,700
รวม		95	80,376,000

แผนงานและงบประมาณ ปี ๒๕๕๙

เพิ่มปริมาณแหล่งกักเก็บน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๙ จังหวัด
 จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๔๐ แห่ง
 งบประมาณ ๕๕,๗๙๖,๙๐๐ บาท
 งบลงทุน ๕๕,๗๙๖,๙๐๐ บาท

งบประมาณ ปี 2559			บาท
ภาค	จังหวัด	รายการ	งบประมาณ (บาท)
รวมทั้งสิ้น	18	40	55,477,600
ค่าควบคุมงาน		1	1,789,600
ค่าสำรวจออกแบบล่วงหน้า		1	1,200,000
ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำ	14	24	39,341,300
ภาคเหนือ	3	5	11,111,800
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	6	4,988,800
ภาคกลาง	3	4	10,232,500
ภาคใต้	4	9	13,008,200
ค่าปรับปรุงแหล่งน้ำ	7	15	13,146,700
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	10	11,390,700
ภาคกลาง	3	4	1,537,000
ภาคใต้	1	1	219,000

ผลผลิต / ผลลัพธ์/ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : จำนวนแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๓๙ แห่ง
 เชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๘๐ ของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการพัฒนาได้มีการใช้ประโยชน์